Ledningsstaben
Säkerhet
Säkerhetsskydd

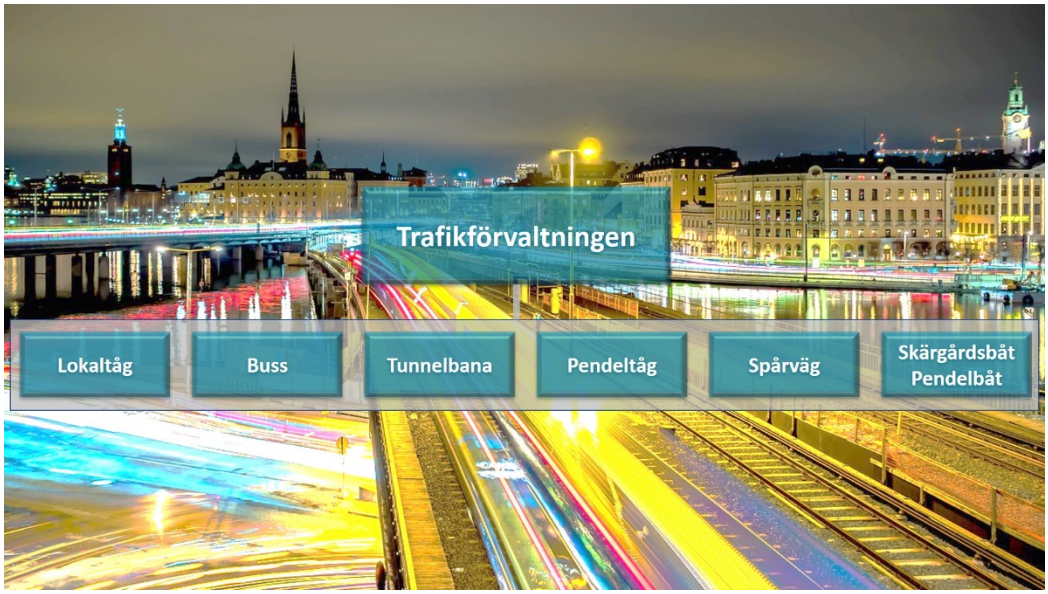
Handläggare
Lars Ericsson
lars.ericsson@sll.se

TF SÄKERHETSSKYDDSANALYS
2019-11-14
Version
1

Ärende/Dok. id.
TN 2013-0709

Infosäk. klass
K1 (Öppen)

Säkerhetsskyddsanalys Trafikförvaltningen 2019 – öppen version

Fastställd 2019-11-14
Sara Catoni
T.f. förvaltningschef

Ledningsstaben
Säkerhet

Innehåll

1 Inledning ... 3
1.1 Bakgrund ... 3
1.2 Referenser och ingångsvärden från samverkan ... 3
1.3 Säkerhetsskydd och lagstiftning ... 4
1.4 Säkerhetsanalysens syfte och uppbyggnad ... 5
1.5 Säkerhetsskyddsåtgärder ... 5
1.6 Förenklad processbeskrivning av säkerhetsskyddsanalys ... 6
1.7 Verksamhetsutövarens skyldigheter ... 6
2 Trafikförvaltningens tillgångar och verksamheter ... 6
3 Hotbild ... 8
4 Hotaktörer ... 8
5 Säkerhetsskyddsanalysens bedömning och slutsats ... 8
6 Säkerhetsskyddsåtgärder ... 9

1 Inledning

1.1 Bakgrund

Trafikförvaltningen (TF) har i samverkan med regionledningskontoret genomfört en säkerhetsskyddsanalys enligt säkerhetsskyddslagen (2018:585) av trafikförvaltningens verksamhet. Analysen är en uppdatering av den säkerhetsskyddsanalys som genomfördes 2015. I analysen har hänsyn tagits till den nya säkerhetsskyddslagen (2018:585) och säkerhetsskyddsförordningen (2018:658) som båda trädde i kraft 1 april 2019.

Säkerhetsskyddsanalysen ska uppdateras vid behov, dock minst en gång vartannat år. Förvaltningschefen fastställer säkerhetsskyddsanalysen.

Trafikförvaltningen har en komplex verksamhetsmiljö med många olika delområden såsom personalkadrar, anläggningar, fordon, utrymmen och IT-system. Verksamheten kompliceras ytterligare av att huvuddelen av aktiviteterna bedrivs i upphandlad form genom privata och statliga aktörer.

Införandet av ny säkerhetsskyddslagstiftning 2019-04-01 påverkar TF i sådan omfattning att en förnyad säkerhetsskyddsanalys har behövt genomföras. Utfallet av denna säkerhetsskyddsanalys återges övergripande i detta dokument.

På grund av sekretess finns säkerhetsskyddsanalysen i två versioner, en öppen version (detta dokument) och en sekretessbelagd version (den kompletta säkerhetsskyddsanalysen). I denna öppna version har detaljerade uppgifter medvetet utelämnats i syfte att kunna dela informationen i en vidare krets.

Bedömningarna i säkerhetsskyddsanalysen handlar om att utröna vad inom trafikförvaltningens verksamhet som är säkerhetskänslig verksamhet och/eller säkerhetskänsliga uppgifter och därför direkt eller uppenbart indirekt påverkar eller kan komma att påverka Sveriges säkerhet om uppgifterna röjs eller verksamheten påverkas genom en antagonistisk handling.

1.2 Referenser och ingångsvärden från samverkan

Här anges referenser till dokument, övriga analyser, samverkan med andra myndigheter och organisationsenheter samt övrigt utredningsarbete, lagar, förordningar och andra rättsliga krav som ligger till grund för innehållet i denna säkerhetsskyddsanalys.

Ref.	Beskrivning
1	Säkerhetsskyddsanalys trafikförvaltningen SLL 2019-11-14
2	Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)
3	Säkerhetsskyddslagen (2018:585)
4	Säkerhetsskyddsförordningen (2018:658)
5	Säkerhetspolisens föreskrifter om säkerhetsskydd PMFS 2019:2
6	Motståndskraft, inriktning av totalförsvaret och utformningen av det civila försvaret 2021-2025 (Ds 2017:66).
7	Säkerhetspolisens årsbok 2018
8	Försvarets radioanstalt, FRA, årsrapport 2018
9	Årsöversikt 2018 MUST (militära underrättelse- och säkerhetstjänsten)
10	Hotbildsunderlag i utvecklingen av civilt försvar Typfall 1-4, FOI Memo 5089
11	Hotbildsunderlag i utvecklingen av civilt försvar Typfall 5, FOI Memo 6338

1.3 Säkerhetsskydd och lagstiftning

Säkerhetsskyddslagen gäller för den som till någon del bedriver verksamhet som är av betydelse för Sveriges säkerhet eller som omfattas av ett för Sverige förpliktande internationellt åtagande om säkerhetsskydd (säkerhetskänslig verksamhet).

Med säkerhetsskydd avses skydd av säkerhetskänslig verksamhet mot spionerі, sabotage, terroristbrott och andra brott som kan hota verksamheten samt skydd i andra fall av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter.

Med säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter avses uppgifter som rör säkerhetskänslig verksamhet och som därför omfattas av sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) eller som skulle ha omfattats av sekretess enligt den lagen, om den hade varit tillämplig.

Den som bedriver säkerhetskänslig verksamhet ska utreda behovet av säkerhetsskydd (säkerhetsskyddsanalys). Säkerhetsskyddsanalysen ska dokumenteras.

Med utgångspunkt i analysen ska verksamhetsutövaren planera och vidta de säkerhetsskyddsåtgärder som behövs med hänsyn till verksamhetens art och omfattning, förekomst av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter och övriga omständigheter.

1.4 Säkerhetsanalysens syfte och uppbyggnad

Säkerhetsskyddsanalysens syfte är att den ska ge svar på vad som ska skyddas, mot vilka hot och på vilket sätt, baserat på säkerhetsskyddslagens bestämmelser.

- **Vad ska skyddas?** Hanterar verksamheten säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter? Vilka delar av verksamheten är av betydelse för Sveriges säkerhet?

- **Mot vad ska det skyddas?** Vilka säkerhetshot finns mot den verksamhet som omfattas av säkerhetsskyddslagen? Vilka sårbarheter finns i verksamheten? I säkerhetsskyddsanalysen beaktas antagonistiska hot, det vill säga hot från en aktör med avsikt och förmåga att skada det skyddsvärda.

- **Hur ska det skyddas?** Med utgångspunkt i säkerhetsskyddsanalysen, vilka säkerhetsskyddsåtgärder är nödvändiga att vidta?

Vidare är syftet med den kompletta analysen att genom att identifiera befintliga och potentiella sårbarheter ge stöd att utforma verkningsfulla säkerhetsskyddsåtgärder i en säkerhetsskyddsplan. Säkerhetsskyddsplanen återges inte här på grund av sekretess.

1.5 Säkerhetsskyddsåtgärder

Säkerhetsskyddsåtgärder enligt säkerhetsskyddslagen utgörs av *informationssäkerhet, fysiskt säkerhet* och *personalsäkerhet.*

1.6 Förenklad processbeskrivning av säkerhetsskyddsanalys

1.7 Verksamhetsutövarens skyldigheter

Den som bedriver säkerhetskänslig verksamhet ska utreda behovet av säkerhetsskydd genom en säkerhetsskyddsanalys. Det går inte att överlåta verksamhetsutövaransvaret till någon annan, exempelvis en upphandlad part utan ansvaret och därmed uppgiften faller på den som äger den aktuella verksamheten. I TF:s fall innebär det att flera delar av analysen inbegriper bedömningar av verksamhet som de facto utförs av någon annan för TF:s räkning.

2 Trafikförvaltningens tillgångar och verksamheter

När man genomför en säkerhetsskyddsanalys på en så omfattande verksamhet som TF så är det viktigt att lägga de sammanfattande bedömningarna på en gemensam och lämplig nivå. Det är annars lätt att analysen blir en komplex blandning av objekt på en övergripande nivå och detaljer, exempelvis om enskilda komponenter i IT-system. I analysen utgår vi från följande objekt inom TF.

Varje dag använder ca 800 000 personer TF:s tillgångar (anläggningstillgångar och transportmedel med tillhörande personal) för att genomföra ca 2,8 miljoner resor dagligen. Vid ett godtyckligt tillfälle under högtrafik kan det totalt befinna sig 100 000 personer i trafikförvaltningens samlade trafiksystem. Delar av transporterna i tunnelbanan går dessutom i tunnel med en underjordisk sträckning av ca 60 kilometer. För pendeltågens del går ca 6 kilometer i tunnel. Övriga banor har endast kortare tunnelavsnitt.

Mängden människor, företag och myndigheter som är beroende av trafikförvaltningens personbefordran är mycket omfattande om man jämför på en nationell nivå med andra strategisk-geografiska centra i landet. Ur ett svenskt perspektiv är Stockholmsområdet av central strategisk betydelse. Där finns rikets ledning inklusive regering, riksdag samt flera viktiga myndigheter och andra aktörer i samhället. Regionen är också ett nav för flera samhällsviktiga sektorer och har stor befolkningskoncentration.[1]

Mot bakgrund av ovanstående kan slutsatsen dras att TF:s verksamhet är av stor betydelse för att personer, företag, myndigheter och andra organisationer och verksamheter i Stockholmsområdet ska kunna verka och fungera på daglig basis och över tid.

[1] Försvarsberedningens rapport ”Motståndskraft”, Ds 2017:66, punkt 6.5

3 Hotbild

Hotbilden som trafikförvaltningen har att skydda sig emot inom ramen för verksamhet som kräver ett säkerhetsskydd är diversifierad. Det som för närvarande måste anses vara mest sannolikt att inträffa är ett terrordåd av något slag. Bedömningen bygger på ett axplock av erfarenheter från både Sverige och utlandet.[2] Utöver detta måste risken kopplad mot hotet från hotaktörer såsom underrättelseverksamhet från främmande makt, subversion, sabotage och kriminalitet beaktas.

Oavsett vad som är sannolikt eller inte så är det bedömningen av *konsekvenserna* som följd av en *antagonistisk händelse* som styr säkerhetsskyddsbehoven enligt säkerhetsskyddslagen, till skillnad från en risk- och sårbarhetsanalys där även sannolikheten för att en händelse ska inträffa också ska vägas in. Exempel på en händelse inom säkerhetsskyddslagens ram kan vara en antagonistisk påverkan på resenärer och/eller personal och på anläggningar och materiel eller ett IT-baserat angrepp på trafikförvaltningens IT-system.

4 Hotaktörer

Med hotaktörer avses aktörer som har förmåga att genomföra antagonistiska gärningar som påverkar trafikförvaltningens verksamhet. Gärningarna kan påverka såväl resenärer, personal, anläggningar och materiel. Angrepp kan även riktas mot IT-system genom cyberattacker. Denna typ av aktörer och angrepp måste betraktas som de som har störst möjlighet att allvarligt påverka trafikförvaltningens verksamhet. Det bör dock påpekas att sådana antagonistiska gärningar kan utföras, och dess effekter uppkomma, av alla uppräknade typer av antagonistiska aktörer från ensamagerande ända upp till främmande makt.

Aktörer inom kategorierna terrorism och främmande makt får anses vara tongivande om man ser till rimlighet och sannolikhet för att en antagonistisk gärning ska inträffa, härvid får hotet bedömas vara förhöjt eller högt.

5 Säkerhetsskyddsanalysens bedömning och slutsats

Säkerhetsskyddsanalysens bedömning är att säkerhetskänslig verksamhet bedrivs och säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter hanteras inom vissa delar av trafikförvaltningens verksamhet och att ett antagonistiskt angrepp på den aktuella verksamheten kan orsaka en indirekt inte obetydlig skada på Sveriges säkerhet.

---

[2] Bryggargatan 2010 och Drottninggatan 2017.
Pendeltåg Madrid 2004, buss och tunnelbana London 2005 och tunnelbana Bryssel 2016.

Slutsatserna i säkerhetsskyddsanalysen innebär alltså att säkerhetsskyddslagstiftningen är tillämplig på trafikförvaltningens verksamhet. Detta innebär i sin tur krav på att trafikförvaltningen ska ha det säkerhetsskydd som behövs med hänsyn till verksamhetens art, omfattning och övriga omständigheter.

För det fall säkerhetskänslig verksamhet bedrivs genom leverantör/entreprenör behöver trafikförvaltningen teckna s.k. säkerhetsskyddsavtal (SUA) med den/de berörda leverantörerna.

6 Säkerhetsskyddsåtgärder

De säkerhetsskyddsåtgärder som trafikförvaltningen behöver genomföra finns samlade i en s.k. säkerhetsskyddsplan som utgör en bilaga till den kompletta säkerhetsskyddsanalysen.

Eftersom säkerhetsskyddsplanen anger sårbarheter som behöver åtgärdas kan det kompletta innehållet i säkerhetsskyddsplanen inte återges i denna öppna version av säkerhetsskyddsanalysen. Nedan följer dock i kortfattad punktform vilka områden som kommer att beröras av säkerhetsskyddsåtgärder.

- Fortsatt arbete med att identifiera vilka verksamhetsdelar som är i behov av s.k. säkerhetsskyddsavtal med externa leverantörer.
- Analys av huruvida Lag om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet (LUFS) bör tillämpas vid vissa upphandlingar.
- Fortsatt arbete med säkerhetsprövningar av personal.
- Säkerhetshöjande åtgärder kring vissa IT-system.
- Förstärkt fysiskt skydd i och omkring vissa lokaler och anläggningar.
- Utredning av frågan om skyddsobjekt enligt skyddslagen.
- Översyn av behovet av eventuellt förstärkta lås- och larmsystem.
- Översyn av behov av eventuellt ökade bevakningsåtgärder.
- Översyn av kris- och beredskapsplaner utifrån ett säkerhetsskyddsperspektiv.

- Översyn av informationssäkerhetsklassning.

- Utbildning av personal och entreprenörer kring säkerhetsskydd.

- Fortsatta verksamhetsspecifika säkerhetsskyddsbedömningar inför kommande upphandlingar eller förändring av verksamhet.

SLUT.